

Inleiding

Een ongeval is snel gebeurd. Ieder bedrijf moet hierop voorbereid zijn, zodat slachtoffers zo snel mogelijk verzorgd kunnen worden. Daarom moet elke werkgever eerste hulp organiseren, op maat van zijn onderneming.

De **drie doelstellingen** die opgelegd worden aan een onderneming zijn:

- zo snel mogelijk **eerste hulp verstrekken** aan de medewerkers en andere personen aanwezig op de arbeidsplaats, die het slachtoffer worden van een ongeval of die onwel worden,
- zo snel mogelijk de **hulpdiensten/artsen verwittigen**, zodat de slachtoffers zo vlug mogelijk de gepaste medische hulp kunnen krijgen,
- zorgen voor het **vervoer** van de slachtoffers, naar het verzorgingslokaal, hun woning of een ziekenhuis/arts.

In dit document vindt u nuttige tools die als leidraad kunnen dienen om de doelstellingen te realiseren:

- Checklist risicoanalyse EHBO (Deze checklijst risicoanalyse kan u helpen bij de organisatie van de EHBO.)
- Indicatieve indeling van het personeel dat instaat voor de eerste hulp
- Inhoud EHBO-koffer
- EHBO-registratie
- Afwijkingen

Checklist risicoanalyse EHBO

1. Risico's verbonden aan de activiteiten in de onderneming

Risico	Probleem	VT/ NVT	Mogelijke gevolgen	EHBO-voorziening	Verant- woordelijke	Uitv. tegen	Status
Manueel hanteren van lasten	Overbelasting, niet comfortabele werkhouding		Spier- of peesscheur, fractuur, acute lumbago	Materiaal: "Cold pack" Transport? Verzorgingslokaal?			
Val	Uit de hoogte, uitschuiven, struikelen		Spier- of peesscheur, fractuur, ontwrichtingen, kneuzingen, wonden, hersenschudding	Materiaal: "Cold pack", wondverzorgingsmateriaal Transport? Houding? Verzorgingslokaal?			
Elektriciteit	Contact met elektriciteit		Shock, verbranding, bewustzijnsverlies, hartproblemen	Materiaal: Nooddouche, AED? Transport? Houding? Verzorgingslokaal? Specifieke opleiding hulpverlener?			
Werkplaats-gebonden risico's, transportmiddelen - orde en netheid op de werkplaats	Inklemmen, ophanging, getroffen worden door bewegende delen, scherpe kanten en hoeken, splinters, stof, val van een voertuig		Amputaties, fracturen, wonden, ontwrichtingen, oogbeschadiging, Crush-syndroom, besmetting	Materiaal: wondverzorging. Materiaal, splinterpincet, oogspoelfles, "Cold pack", knevelverband Transport? Houding? Verzorgingslokaal?			
Gevaarlijke stoffen	Blootstelling aan chemicaliën – vooral bij lekkages, ioniserende straling, andere straling		Onwel zijn, overgeven, concentratiestoornis, hoofdpijn, luchtwegproblemen (verstikking), chemische brandwonden ogen en huid	Materiaal: Nooddouche, oogspoelfles – Diphoterine? Antidots Beschermingsmasker en			

				handschoenen (hulpverlener) Transport? Houding? Verzorgingslokaal? Specifieke opleiding hulpverlener			
Temperatuur, zon	Koude- of hitte-effecten, weersomstandigheden		Zonneslag, hiteslag, hypothermie, brandwonden, vrieswonden	Materiaal: brandwondengel (Flamigel), vetgaasverband of niet klevend steriel kompres (Melolin) Verzorgingslokaal?			
Biologische agentia (ook als apart risico voor de hulpverlener)	Allergenen, naaldprik, blootstelling aan infecties (tbc, hepatitis, aids)		Allergische reacties, infecties, huidreacties, luchtwegproblemen	Materiaal: naaldcontainer, ontsmetting, beschermingsmiddelen: beschermingsmasker P2 of P3), latexvrije handschoenen, pocket mask Verzorgingslokaal?			
Werkrelaties/ -omstandigheden	Intimidaties, conflicten, stress		Misselijkheid, flauwte, hoofdpijn, adembeklemming, hartinfarct	Transport? Houding? Verzorgingslokaal?			

2. Het aantal medewerkers/aannemers/onderaannemers/derden: (tegelijktijd) in verhouding tot het aantal hulpverleners

Risico	Aantal sites, verdiepingen	VT/ NVT	Aantal aanwezigen per verdieping, site	Aantal hulpverleners nu	Hoeveel nodig
Laag risico (bv. bank, verzekering)					Per 50/1 hulpv. Per 1000/1 verplgk.
Medium (assemblage)					Per 20/1 hulpv. Vanaf 500/ 1 verplgk
Hoog (bouw)					Per 5/1 hulpv.

3. Persoonsgebonden risico's

Risico	Aantal medewerkers/ derden	VT/ NVT	Opmerking (bijzondere hulpmiddelen nodig)
Beperkte mobiliteit			
Bijzondere zorgen			
Gezondheidsproblemen (hartproblemen, diabetes, epilepsie)			

4. Tijdsgebonden risico's

Risico	Aantal hulpverleners per site, verdieping	VT/ NVT	Opmerking (afspraken met nabije huisarts, ziekenhuis)	Nog te voorzien
Vakantie				
Per ploeg				
Overuren				

Indicatieve indeling van het personeel dat instaat voor de eerste hulp

1 - 19 medewerkers

20 - 499

+ 500

1. Groot risico (bv. bouw-, automobiel-, scheikundige sector, staalindustrie)

Aangeduide personen	alle medewerkers (min 50%) of min. 1		
Hulpverleners		min. 1 per begonnen schijf van 20	min. 1 per begonnen schijf van 20
Verpleegkundige		1 (vanaf 200)	min. 1 per begonnen schijf van 500

2. Gemiddeld risico (bv. assemblagebedrijf, atelier)

Aangeduide personen			
Hulpverleners		min. 1 per begonnen schijf van 50	min. 1 per begonnen schijf van 50
Verpleegkundige			1 per 500

3. Beperkt risico (bv. kantoren)

Aangeduide personen	min. 1		
Hulpverleners		min. 1 per begonnen schijf van 50	min. 1 per begonnen schijf van 50
Verpleegkundige			1 vanaf 1000

Deze indeling is indicatief en geldt als goede praktijk bij KB art. 7 §1 en §2. De tabel gaat uit van medewerkers die **gelijktijdig** aanwezig zijn.

Een 'aangeduide persoon' is een medewerker die bij voorkeur een eerstehulpinitiatie van ten minste 4 uur heeft gevolgd en die dit om de 3 jaar herhaalt.

Een 'hulpverlener' is een medewerker die de eerste hulp op de arbeidsplaats verleent en die daartoe ten minste de vorming en de bijscholing heeft gevolgd die aangepast zijn aan de risico's inherent aan de activiteiten van de werkgever (KB art.2).

De vermelding 'minimum' verwijst naar de vereiste dat eerste hulp verleend moet kunnen worden 'gedurende de ganse duur van de arbeid' (KB art.7 §1).

Inhoud EHBO-koffer

De hoeveelheid en de aard van de producten is afhankelijk van het aantal medewerkers en de aard van de werkzaamheden van het bedrijf. Het aantal producten kunt u zelf vermelden op de lijst.

Deze lijst kan ook dienen als checklist van de aanwezige producten.

1. Producten in vast verband

Product	Aantal	OK
Roestvrije schaar		☐
Pincet		☐
Wegwerphandschoenen		☐
Reddingsdeken uit aluminiumfolie		☐
Thermometer		☐
Cold-hot pack of instant cold pack		☐
Neutrale zeep (liefst vloeibaar) → Reinigen van wonden		☐
Zuivere handdoek en washandje → Reinigen van wonden		☐
Ontsmettende spray → Vb. hansamed of cedium, ... (houdbaarheid van 5 jaar)		☐
Wondpleister elastisch 5 m op 6 cm		☐
Vingerpleister met lange kleefstrip (100 stuks in één doosje)		☐
Netverband voor vingerverwondingen met applicator		☐
Rolletje kleefpleister 1,25 cm		☐
Kompressen 5 x 5 cm 7,5 x 7,5 cm		☐
Niet inklevende kompressen → Waar risico is op inklevan van wondverband vb. melolin, metalinne, ...		☐
Katoenen driehoeksverband 90 x 90 x 127 cm		☐
Fixatiezwachtel zelfklevend → Steunverband, wondverband vb. coban, peha-haft, ...		☐

Check geregeld de vervaldatum van de producten.

2. Nuttige aanvullingen

Product	Aantal	OK	Niet OK
Zalven - Tegen jeuk en/of insectenbeten vb. euceta - Brandwonden vb. flamigel (voor brandwonden, schaafwonden, snijwonden, zonnebrand, ...) vb. flammazine (altijd afdekken) - Blauwe plekken vb. hirudoid		☐	☐
Zuurstofwater - Zuiveren van erg bevuilde wonden vb. confosept, qualiphar, ...		☐	☐
Huidwondreiniger - Zuiver maken van wonden bij gebrek aan zuiver water vb. flamiclens, ...		☐	☐
Handdesinfectiegel - Ontsmetten van handen bij gebrek aan handschoenen vb. dax, dettol, ...		☐	☐
Mono oogdruppels - Bij oogirritatie vb. eufrasia, ...		☐	☐
Oogspoelvloeistof - vb. ocal, ...		☐	☐
Oogspoelfles (1 liter) - vb. barikos		☐	☐
Opsite kompressen (waterbestendig)		☐	☐
Wondbevestigingspleister - vb. mefix, hypafix, ...		☐	☐
Loupe pincet		☐	☐
Oogmagneet met lus		☐	☐
Brancardierschaar of listerschaar (openknippen van kledij)		☐	☐
Steriele naalden (maken van opening bij blauwe nagel)		☐	☐
Tekentang		☐	☐
Vacuümpompje (uitzuigen van gif bij steken en beten van insecten) - vb. aspivenin, ...		☐	☐

Check geregeld de vervaldatum van de producten.

EHBO-registratie

1. Gegevens van het (de) slachtoffer(s):

Naam	
Firma	

2. Situering ONGEVAL / INCIDENT / SITUATIE

Datum/...../.....	Dag: Ma Di Wo Do Vrij Zat Zon	Uur
Afdeling:		

3. Gedetailleerde beschrijving van de omstandigheden van het voorval (betrokken voorwerp, gebeurtenis, behandeling)

Gebeurtenis

Betrokken voorwerp:

Behandeling (EHBO-materiaal):

Eventuele getuigen:

4. Symptoom of letsel

Aard van het letsel		Plaats van het letsel	
☐	Schaafwonde, schram	☐	Oog
☐	Steekwonde, snijwonde, peesletsel	☐	Hoofd (schedel), neus, oor, hals
☐	Kneuzing, nijpwonde, breuk	☐	Arm, elleboog, pols
☐	Brandwonde, chemische brandwonde	☐	Hand, vingers
☐	Verstuiking, verrekking	☐	Been, dij, knie
☐	Splinter	☐	Enkel, voet, tenen
☐	Lasogen, hersenschudding,	☐	Rug
☐	Andere letsels.....	☐	Romp

Symptoom		Plaats van het symptoom	
☐	Hoofdpijn	☐	Oog
☐	Spierpijn	☐	Hoofd (schedel), neus, oor, hals
☐	Maagpijn	☐	Arm, elleboog, pols
☐	Tandpijn	☐	Hand, vingers
☐	Koorts	☐	Been, dij, knie
☐	Rugpijn	☐	Enkel, voet, tenen
☐	Keelpijn	☐	Rug
☐	Andere letsels.....	☐	Romp

Het verslag werd opgesteld door:

Afwijkingen

Bijscholing van de hulpverleners

Het KB voorziet dat in bepaalde gevallen kan afgeweken worden van de voorgeschreven regels.

In het KB staat dat de bijscholing van hulpverleners (die minimaal 4 uur moet duren) jaarlijks moet gebeuren behalve als de werkgever op basis van een voorafgaande risicoanalyse en het advies van de bedrijfsarts en het Comité kan aantonen dat de jaarlijkse bijscholing niet nodig is. Om de twee jaar moet deze bijscholing dan gebeuren.

Wanneer een medewerker aangeduid als hulpverlener niet heeft kunnen deelnemen aan een geplande bijscholingssessie, moet hij een andere bijscholingssessie volgen binnen de 12 maanden die volgen op de oorspronkelijk geplande bijscholing. Als hij tijdens deze periode niet heeft kunnen deelnemen aan een andere sessie, wordt deze medewerker niet langer geacht te beschikken over de kennis en vaardigheden.

Afwijking van de jaarlijkse bijscholing is mogelijk wanneer voldaan is aan **elk van volgende 8 voorwaarden**:

Voorwaarden	JA	NEE
Het gaat om een onderneming of instelling met een beperkt risico (vb. bank) of een gemiddeld risico (assemblagebedrijf, atelier) en niet om een bedrijf met een groot risico (bouw, automobiel, staalindustrie, scheikundige sector).		
Het gaat om een activiteit zonder speciale risico's waarvoor geen specifieke (aanvullende) EHBO-opleiding nodig is (zoals voor chemische agentia, biologische agentia, ...).		
Het aantal medewerkers is beperkt tot maximaal 50 personen die tegelijkertijd aanwezig zijn.		
Het aantal derden dat tegelijkertijd aanwezig kan zijn, is beperkt tot 50 personen. De groep van derden omvat geen overmaat aan kinderen of bejaarden.		
De gemiddelde leeftijd van de medewerkers ligt tussen 18 en 45 jaar.		
Uit de registratie van de EHBO-ongevallen (laatste 3 jaar) blijkt dat het om mineur en kleine ongevallen of incidenten ging waarvoor slechts minimale verzorging nodig was zonder werkverlet.		
Er kwamen de laatste 3 jaar geen zware ongevallen of incidenten voor in het bedrijf.		
De hulpverleners zijn gemotiveerd om hun taak uit te oefenen en scholen zelf bij.		

Opmerking: De ambtenaren belast met het toezicht op het Welzijn op het werk kunnen het altijd nuttig achten toch een jaarlijkse bijscholing op te leggen.